

Fokdoelen en fokwaarden: hoe kies je een passende stier voor je bedrijf?

Anouk van Breukelen, Harmen Doekes, Rita Hoving, Malou van der Sluis, Marieke Poppe

De stierenkaart & fokwaarden

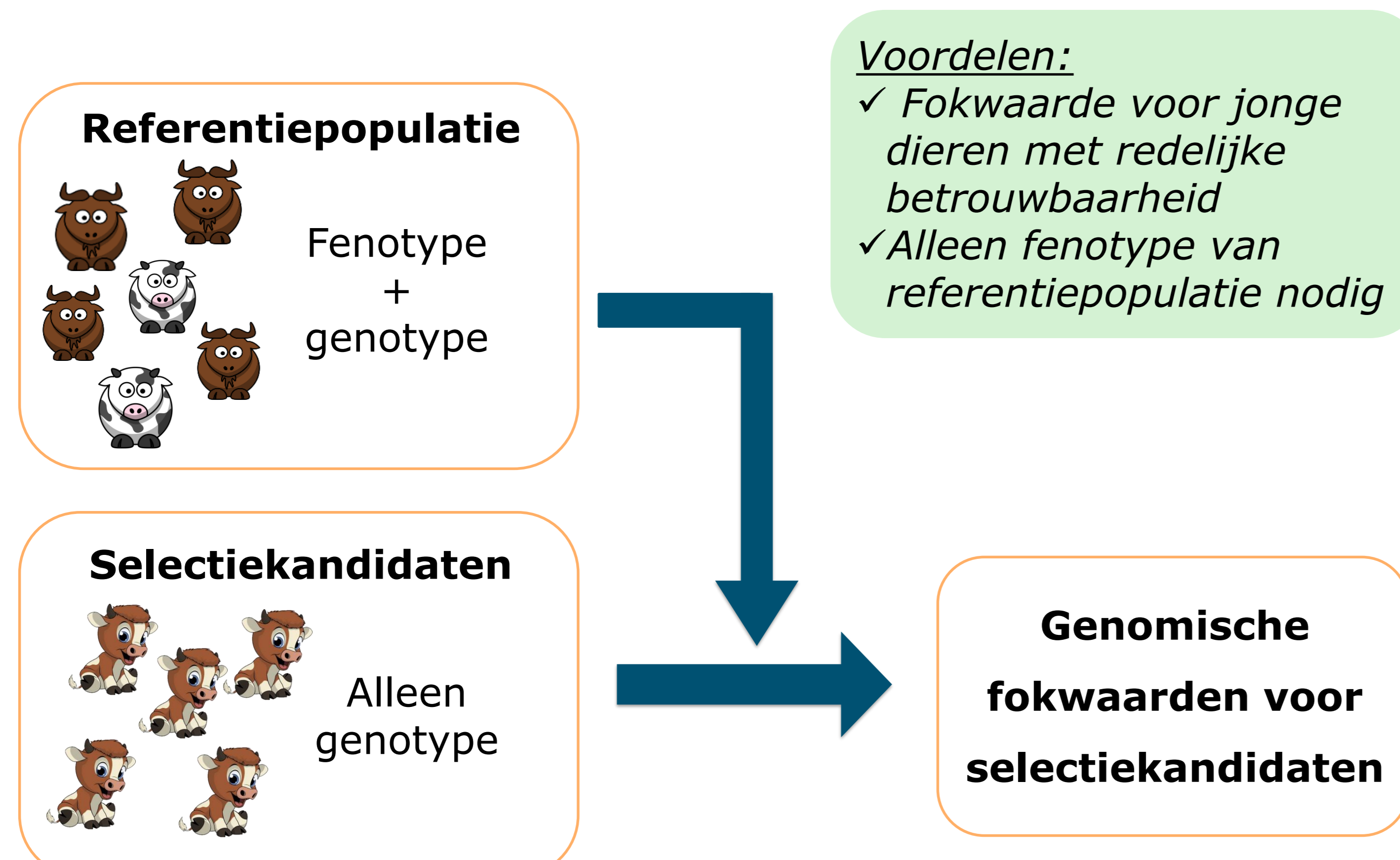
- ❖ De **stierenkaart** is een overzicht van de fokwaarden van stieren voor verschillende kenmerken. De stierenkaart helpt om een stier te kiezen die aansluit bij het fokdoel van de veehouder (Tabel 1).
- ❖ **Fokwaarden** zijn schattingen voor de genetische aanleg van de stier. De fokwaarden zeggen iets over de verwachte prestatie van nakomelingen.
- ❖ De NVI is een totaalindex, waarin kenmerken zijn gewogen aan de hand van een economische waarde.
- ❖ Fokwaarden voor kg melk, vet en eiwit zijn uitgedrukt als verschil met het Nederlandse gemiddelde.
- ❖ Fokwaarden voor bijv. vruchtbaarheid en uiergezondheid worden vergeleken met een gemiddeld Nederlands genetisch niveau gelijkgesteld aan 100 punten.

Tabel 1. Voorbeeld van een stierenkaart voor drie stieren met de totale index (NVI), productiekennmerken (kg melk, vet % en eiwit %) en vruchtbaarheidsindex

	NVI	Kg melk	Vet (%)	Eiwit (%)	Vruchtbaarheid
Stier 1	222	2.765	-0.54	-0.32	95
Stier 2	146	-95	0.20	0.00	111
Stier 3	138	-769	0.80	0.36	106

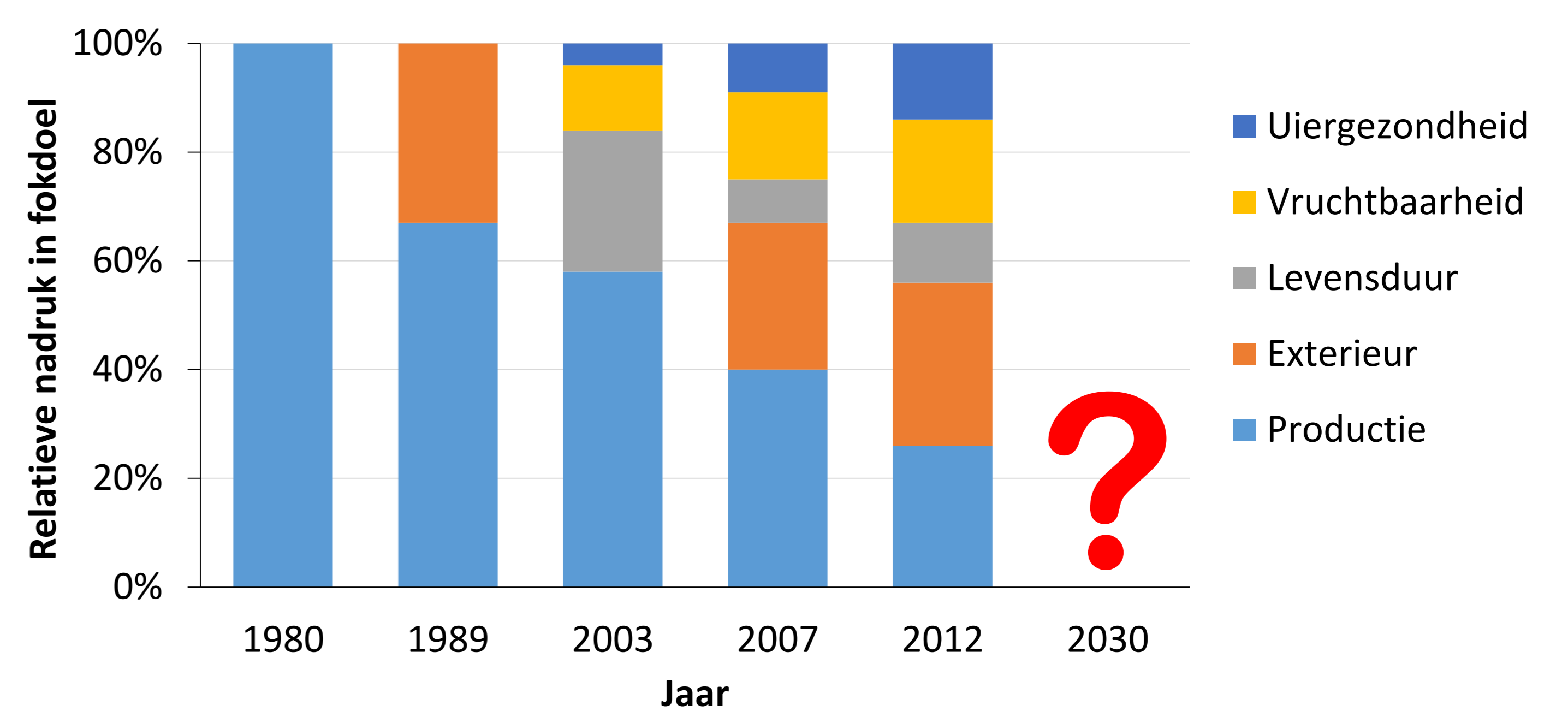
De waarde van genomics selection

Naast fokwaardenschatting op basis van verwanten, kan **genomic selection** worden toegepast. Voor jonge stieren, zonder nakomelingen, geeft dit een indicatie van het genetisch potentieel van de stier.

Fokdoelen veranderen over de tijd

- Fokdoelen veranderen continu.
- In 1980 vooral nadruk op productie. Tegenwoordig veel aandacht voor **gezondheid, vruchtbaarheid en duurzaamheid**.

Figuur 1. Relatieve nadruk in het fokdoel over de jaren heen

Nieuwe kenmerken

- ❖ Onderzoek naar en evt. implementatie van **nieuwe kenmerken**

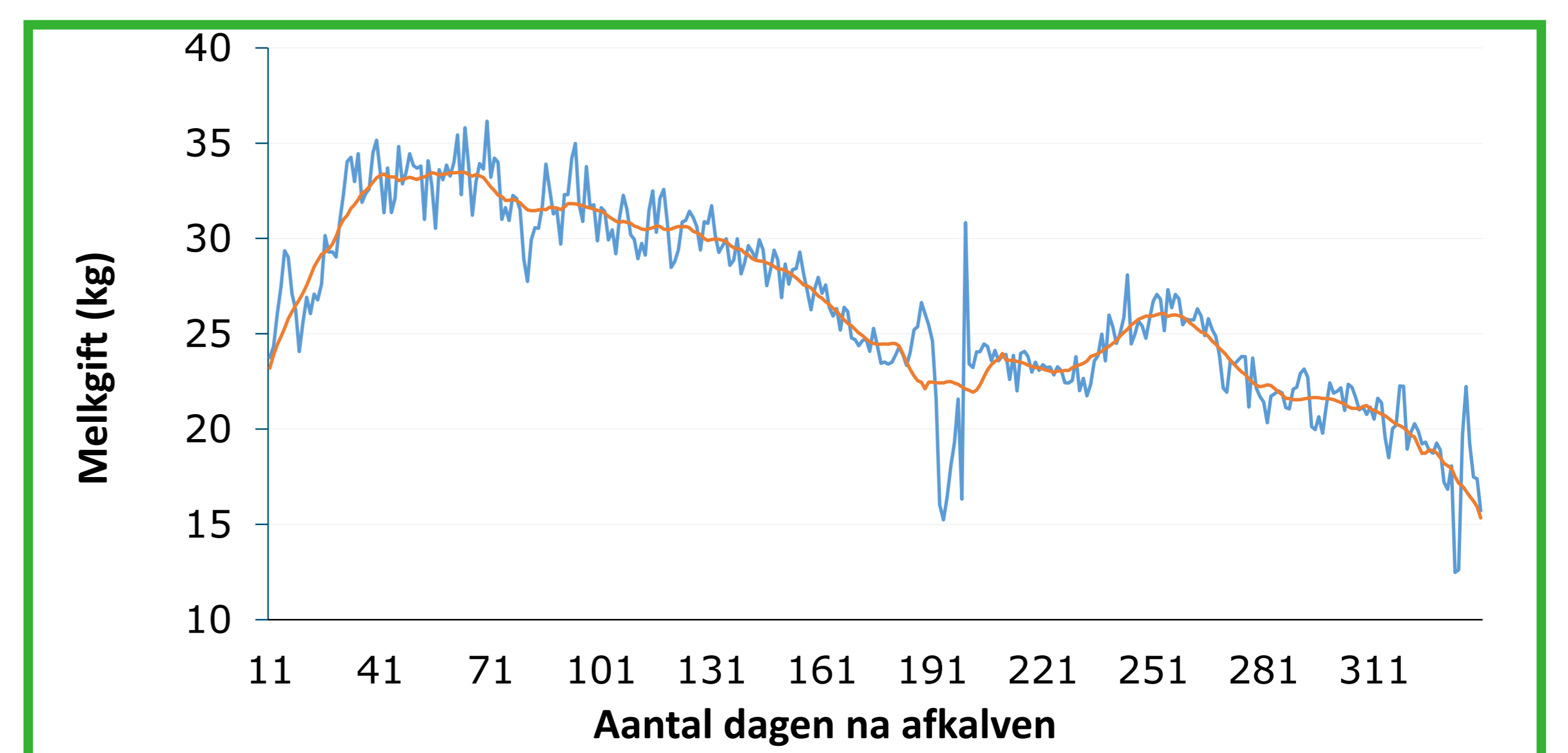
Voerefficiëntie

Het meten van de voeropname per koe

Methaanemissie

Gemeten m.b.v. sensoren in krachtvoerboxen of melkrobots

Veerkracht (Resilience)

Het selecteren van koeien die meer veerkracht tonen door te kijken naar fluctuaties in de melkgift

